# QVÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum die Iovis 31. Decembris.

M. ARMANDO JOANNE DE MAUVILLAIN, Doctore Medico, Præside.

## *An Iracundiores fœminæ difficiliùs pariunt?*

I.

ANIMI motuum vehementissimus & jucundissimus, amor est. Hôc elati mas & fœmina, mutuos eunt in amplexus, ut semen in spem sobolis suscipiendæ profundant. Id expressum atque decerptum ab utroque parente germen fœcundum excipit uterus, non sinè sensu mollissimæ jucunditatis. Quod si arctè complexum non diffluat illud ex agro naturali, nusquam otiosa natura brevi prima jaciet hominis fundamenta. Quæ sit ea virtus quæ toti confusa semini partes illius à se invicem distinguat, distinctas illustret, perpoliatque, non constat apud omnes Philosophos. Ad mentem per totum infusam mundum, rerum effectricem omnium confugiunt aliqui. Sunt qui spiritus comminiscuntur architectos semini connatos, alij calorem opificem, ædificatoremque corporis esse magnis animis contendunt. Quantùm aberrent à scopo veritatis ejusmodi sententiarum assertores non est hujus loci pluribùs declarare. Partium singularum universi corporis epitome semen. Hominem itaque novum condi quid aliud? Quàm has partes contractas & obscuras advenientis hospitis animæ opera explicari magis, & magis diffundi nutritij humoris appulsu beneficioque. In hunc usum venam, & arterias adornat natura quibus alibilis succus ex utero transfundatur ad tenellum corpus. Atque ut tutum illud ab omnibus injuriis incrementum sumat, duabus membranis circumtegitur. His involucris conclusus fœtus, quasi pullus ovi testâ circumambiente sinè chylosi, sinè æmatosi, sinè spirandi offi.io nutritur in dies, augetur, perficitur: donec tandem in has vitales auras quasi victor ovans è carcere prorumpat.

II.

VERE novo spirantibus Favoniis omne genus animantium æstro Veneris percitum, vitæ beneficium quod ipsi à naturâ collatum est, novâ susceptione prolis ardet, aucto cum fœnore naturæ referre. Sicut suum habent definitum coeundi tempus, sic & habent pariendi bruta, cujus fines nusquam præ-

tergrediuntur : ità Canis quarto ſemper menſe, & Elephas anno ſecundo certâ & conſtanti lege fœtum enititur. Solus homo velut exlex quovis tempore dat operam liberis; quos nunc ocyùs, nunc tardiùs ex utero fundit. Cave tamen cujuſvis fœtus excluſionem partûs illuſtriori nomine dones. Niſi firmis lateribus, artubus robuſtis, & partibus ſingulis eleganter deſcriptis prodeat in lucem fœtus, aborſum continuò voces, non partum. Nuſquam ideò parere Urſam crede, ſi rudem, quod aïunt, & indigeſtam carnis molem profert, quam linguâ lambendo velut artifice manu parens ingenioſa poſtmodùm fingat & exornet. Antè ſeptimum menſem nullus verè partus. Qui ſexto fiet ἀμφλίωσις erit, vel ut loquitur medicinæ princeps ἔκτρωσμος, ἀποφθορά. Nec enim niſi græca fides habenda mulieribus quæ ſexto menſe fœtus à ſe editos prædicant, ità confirmato corpore, ut ſuperſtites illi, nec non & incolumes hâc uſurâ lucis potiti ſint. Quoniam quavis datâ occaſione conjuges amplexantur, habent in manibus, ſinu ſuo fovent, & oſculantur fæminæ; ſæpiùs eas latet quâ die pretioſa legerint Amoris poma. Qui nono contingit menſe partus, fauſtis contingit avibus; perfecto jam fœtu, maturoque. Decimo qui accidit, tardè quidem accidit, ſed ſinè turpitudinis notâ vel matris vel prolis nomini inurendâ. Deſudant plurimùm Aſtrologi facto examine planetarum in reddendâ ratione cur octavo menſe nati libitinam æque citò Salutent ac lucem. Huic gravidarum menſi fruſtrà ſuum adſcribunt præſidem ſaturnum vitæ ſemper inimicum, necis plerùmque authorem. Hunc tu menſem naſcentibus dicas ſemper acerbum ſemper luctuoſum cum Hippocrate, quod nunquam tunc temporis valeat fœtus ob labores quos jam jam ſubiit, ut occluſos uteri materni parietes reſeraret.

III.

LATEBRAS uteri multiplici nomine fugit fœtus. Qui jam ipſius in corde potentior emicat calor; aëre liberiore frui poſtulat; nec ampliùs ſanguineo contentus pabulo, lacteo craſſiori, refici avet. Quid quod mole nimiâ fœtus grandioris uterus laborat, & defatigatur; adeò ut impar ſuſtinendo ponderi ſuccutiat ſeſe & erigat ad onus deponendum. Qui uteri anguſtias alteram ex cauſis partûs agnoſcit: neſcit ille profectò quod Canes quotidiè terminis detineantur locorum anguſtioribus, & etiam ſi captivi non creſcant, vivant tamen. Partus quibuſlibet animantibus opus eſt plenum aleæ, plenum periculi. Quod dè viperâ narrant & dè piſce Aciculâ quæ præ dolorum immanitate inter pariendum exanimari ſcribunt, fabula. Fortunatior equidem brutis exiſtit partus, quàm mulieribus. Tam in laboribus quàm in doloribus fœminæ molliores noſtræ ſunt. Caput humani fœtus in utero tantam in molem accreſcit, ut in immenſum diſtendi, & à ſe propè divelli partes neceſſe ſit, quò facilis ipſi via pateat ad exitum. Econtrà verò in genere brutorum fœminæ non cedunt pleræque robore maribus, patientes ſunt æquè laborum; & cum earum fœtus minùs augeantur in utero ſecundùm partes ſuperiores; his primò viam affectantibus, inferiores, licet ampliores facillimè conſequuntur in partu. Tantos habet cruciatus partus, ut ſuperſtitioſa patrum noſtrorum ætas, Proſam cœlo locarit deam & Poſtverdam, quarum altera naturalibus partubus, altera vitioſis exorata faveret & adeſſet. Quamquam in partu fœminarum gens univerſa feris dilanietur doloribus quorum aculei nullis herbarum virtutibus, nullis incantamentis obtundi peni-

tùs queunt : non eſt tamen ſors æqua parturientium. Aliæ aliis graviùs aut mitiùs afficiuntur. Major partûs difficultas, ab amplâ oris uteri patefactione. Hanc adeò ſtupendam eſſe dicebat Galenus, ut hominis intellectum ſuperaret. Et ipſe qui ſolius naturæ ſtudio vacabat medicus dè diis parùm ſollicitus, providentiam divini artificis in hoc caſu laudat & miratur attonitus. Vaſtum hunc & immanem oris uteri hiatum procurat exundantium aquarum effluxus, qui ruptis fœtûs involucris evenit. His namque rivis muliebria latè loca ſuaviter irrorantur, & innocenter omnes remittuntur fibræ : ità ut flexiles illæ fœtui quà capite, qua pedibus exitum animosè molienti cedant, atque pareant ſequaces. Proùt humidius abarte, vel à naturâ contingit os illud uteri, tantò commodiùs ſolvitur ; in modum panni qui nuſquam latiùs expanditur quam cum humore madet.

IV.

SANGUINIS ebullitio circà cor, vel in ejuſmet ſinubus, ita eſt. Hinc qui tentantur hâc cupiditate, non minùs ferè calent quam qui febre correpti æſtuant. Citatior illis continuò pulſus eſt, reſpiratio crebrior, vox elatior, ſcintillant oculi, facies rubet, motus univerſi corporis incompoſiti ſunt ; & ſicuti cauſus animæ facultates eximias labefactat : ſic & hæc perturbatio rationi tenebras offundit ; ita ut ſi temperantiâ cupiditatum omnium moderatrice non coerceatur, nec monitis amicorum paret, nec precibus flectitur ullis iratus, certus illatam injuriam mordicùs proſequi donec pœnas ab inimico repetierit. Quoniam omne genus animantium ut hominum incurrere poteſt in ea quibus graviter offendatur, nullum eſt ex iis quod non tangitur irâ. Quantùm eâ percellantur, vel Inſecta, Apum inter ſe bella gerentium diſcordiæ demonſtrant. Hæc ὀργιλότης cauſam habet temperiem univerſi corporis & potiſſimùm cordis calidiorem, ſanguinis fervorem, fluorem, tenuitatem, mobilitatem, & ad partes ſuperas impetum. Sic animalia ſi ſpectes quorum ira nobilior, hæc ſingula comperies infeliciùs nutriri, difficili bile tumere, pulſu eſſe concitatiori, cute aridiori, pilo duriori, ſiccitatis in iis prædominantis argumenta certiora. Quis hâc ſolâ perſuaſus ratione non videt quantæ calamitates immineant pariturae, quæ ità ſit ad iraſcendum à naturâ comparata. Siccior in eâ vagina pudendi & propè cartilaginea, ſiccius os utrumque uteri quam difficulter aperietur. Certè earum partium fibræ tam citò ferè diſrumpentur quam laxabuntur. Ex hac violentâ ſolutione continui quis dolor, quam triſtis quam aſper ſenſus ? Non ſe parere clamat præ deſperatione mulier, ſed abdomen unguibus quaſi ferreis dilacerari, vel dentibus Ferarum atrocibus inteſtina crudeliter arrodi conqueritur. Atque ut ſejungatur ab utero jecur uterinum, cui tenaciter adhæret, quibus exagitatur Colubris, quo pungitur, imò perfoditur enſe omninò vix conſolabilis mulier ? In temperatioribus aquæ ſalientes à laceris fœtûs operculis uterum undequaque irrigando partum mirè juvant ; ab hoc imbre vix aliquid commodi percipiunt iracundiores, quod ſalſior in iis hæc aqua ſit, quâ ulceratur, & ſiccatur potiùs uterus, quàm emollitur.

V.

OMNIS animi vehementior commotio parturientibus exitioſa, tota ſui juris eſſe debet natura in hoc opere nobiliori, quò liberè ſuis utatur inſtrumentis ſanguine ſcilicet ac ſpiritibus ad ejus abſolutionem, perfectionemque. Si

avocatur ab incæpto molimine, conatus non nisi leves ad partum expectandi, quibus nullatenùs promovetur ille, tantum abest ut compleatur. Ità si cum spe divite non se accingat ad partum mulier, sed falsâ opinione futuri mali jam antè penè exanimata contremiscat, horreatque; ut lentior, sic molestior dubio procul continget partus. Hujus acerbitatem summam lenientium ope medicamentorum ars nostra temperare diligentiùs studet; maximè verò peritâ Chirurgorum manu, quæ fœtum adducit morantem, attrahitque: vel debitâ figurâ nec prodeuntem repellit, & ut decet inclinat. Quæcumque parturienti verè opitulari Carmenta contendit, id unum curare potissimùm debet ut sanguinis & spirituum fluxus ad partes inferas dirigatur. Dum fibræ uteri spiritibus plenæ turgent, fortius incumbunt in opus, & validiori nisu fœtum expellunt. Dum vasa quibus alluitur uterus exuperante sanguine distenduntur, premitur uterus, premitur ipse quem continet fœtus, atque adeò volens nolens impellitur ad egressum. Quid salutarem hunc sanguinis atque spirituum cursum ad uterum sistit magis, aut saltem remoratur quam iracundia? Quæ sanguinem & spiritus advocat & protrudit ad superas partes; ità ut eâ tyrannidem suam exercente, dissitæ partes à corde langueant frequentiùs calore defectæ. Et quoniam iracundiam potentissimè provocat dolor: ardet illa magis ac magis ob partus immanissimos cruciatus, sic ut ipsa mulier iracunda sibi tunc temporis admodùm infensa sæpiùs in partu concidat; à cujus equuleis aliquandò duce & auspice Lucinâ liberaretur si paccatiori esset animo, modumque teneret, ac tranquillitatem quâ fœlicior efficitur vita, morborum arcentur impetus, & ad omnia munia promptiores reddimur & alacriores.

*Ergò Iracundiores fœminæ difficiliùs pariunt.*

## Domini Doctores disputaturi.

*M. Ludovicus Poirier.*
*M. Dionysius Puylon.*
*M. Ioannes-Baptista de Revelois.*
*M. Edmundus Charrier.*
*M. Raphaël Maurin.*
*M. Ludovicus Gallais.*
*M. Franciscus Gouël.*
*M. Claudius Quiquebeuf.*
*M. Franciscus Pijart.*

Proponebat Lutetiæ PETRUS PAULUS GUYART Parisinus. A. R. S. H. MDCLXXVI.

---

PARISIIS,
Apud Franciscum Muguet, Regis & Illustrissimi Archiepiscopi Parisiensis Typographum.